

DEBATT: Använd slammet som en resurs

Publicerad 24 sep 2009

REPLIK. Reningsverk som är Revaq-certifierade ligger steget före och fasar ut föroreningarna – för att undvika framtida problem, svarar representanter för reningsverken nätverket "Ren åker ren mat" i DS nr 28/09.

DEBATT DAGENS SAMHÄLLE NR 29/09

SLAM. Genom reningen av hushållens avloppsvatten avskiljs 70 kg slam per person och år. Det är en växtnäingsresurs som innehåller fosfor. Vi anser att slammet kan bidra till en hållbar jordbruksproduktion i Sverige och inom EU.

Förbränns slammet kan vi med dagens teknik ännu inte återvinna fosfor på ett driftsäkert sätt. Använder vi det som anläggningsjord, som är billigast, kan inte fosfor användas inom odling.

Svenskt Vatten har därför tillsammans med Lantbrukarnas riksförbund, Lantmännen och Svensk Dagligvaruhandel tagit fram certifieringssystemet **Revaq**. Det är ett system med tredjepartskontroll som har högre krav än svensk lagstiftning.

Inom Revaq åtar sig reningsverken ständiga förbättringar. Det gäller bland annat att nå lägre innehåll av kadmium och övriga metaller samt att fasa ut prioriterade kemiska ämnen som används inom industrin. Reningsverken bestämmer vilka industrier som får vara anslutna.

På gården görs en kadmiumbalans för varje jordbruksskifte där slam tillförs. Allt slam ska vara hygieniserat och salmonellafritt innan det kan levereras till jordbruk. Om inte reningsverken klarar av förbättringsarbetet inom Revaq utesluts de.

Genom Revaqarbetet får vi en rejält minskad kemikalieanvändning i hela samhället, en öppen och hållbar användning av slam inom jordbruket och mindre kemikalier till vattendragen. Det kan inte vara miljömässigt riktigt att stoppa arbetet med Revaq.

Fosfor till åkermarken är en förutsättning för produktion av livsmedel. Brytvärd fosformineral till gödselmedel kommer att ta slut inom 60–150 år, det gäller speciellt den råvara som har lågt kadmiuminnehåll.

Användning av slam från Revaqcertifierade reningsverk innebär att vi tar vårt ansvar på väg mot ett hållbart samhälle, genom att återvända denna fosforresurs. Om vi i den rika världen återcirkulerar vår egen fosfor möjliggör vi också för tredje världens bönder att kunna köpa in fosformineral.

Slamanvändningen på jordbruksmark är betydligt vanligare i de länder Sverige importerar mycket livsmedel från. Vi följer noggrant erfarenheter och utvärderingar från dessa länder.

Under de senaste åren har tre omfattande utredningar – beställda av det **norska Livsmedelsverket**, det **brittiska miljödepartementet** respektive **EU** – tagits fram. Enligt dessa breda studier sker ingen negativ hälso- och miljöpåverkan vid användning av slam på jordbruksmark när man följer europeisk lagstiftning.

Men vi i Sverige vill ligga steget före, vara aktiva och fasa ut föroreningarna för att undvika framtida problem. Därför har vi startat det unika arbetet med Revaq.

Anders Finnson

Vice vd, Svenskt Vatten

Zahrah Ekmark

Projektledare, Revaq

Per Manhem

Vd, Käppalaförbundet

Katarina Hansson

Ellinge reningsverk, Eslövs kommun

Fotnot: Riksdagens miljömål för återföring av fosfor från avlopp: "Minst 60 procent av fosfor i avlopp ska återföras till produktiv mark varav minst hälften ska återföras till åkermark till år 2015".

Annons